

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP*

Aprob,

Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Penitenciarul- Spital Mioveni

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

Craiova – 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019, la data de 14 decembrie 2021 a fost efectuată o vizită la Penitenciarul-Spital Mioveni.

Obiectivul vizitei l-a constituit consolidarea protecției persoanelor private de libertate internate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea măsurilor întreprinse pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, [redacted] jurist, [redacted] psiholog, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, [redacted] medic colaborator și [redacted] reprezentant al organizației neguvernamentale Organizația pentru Apărarea Drepturilor Omului - Filiala Craiova.

Având în vedere condițiile speciale impuse de starea de alertă decretată în România începând cu data de 15.05.2020 și în scopul desfășurării vizitei în condiții de siguranță sanitară, membrii echipei de vizită au purtat echipament individual de protecție, iar interviurile s-au desfășurat în condiții de siguranță, cu respectarea măsurilor de protecție impuse de situația epidemiologică actuală.

Penitenciarul-Spital Mioveni face parte din instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională, cu personalitate juridică, aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor (A.N.P.).

A fost înființat prin Ordinul Ministrului Justiției din anul 1999, iar activitatea se desfășoară în conformitate cu prevederile Constituției României, cu respectarea dispozițiilor Legii nr. 145/2019 privind Statutul polițiștilor de penitenciare, a Legii nr. 51/1991 privind siguranța națională a României, a Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sanitar, a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în

cursul procesului penal, a Declarației Universale a Drepturilor Omului, a Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale etc.

Funcționează ca o entitate mixtă spital-penitenciar, ceea ce presupune o structură funcțională, după un model pavilionar, aprobată de Ministrul Justiției și avizată de Ministerul Sănătății.

Penitenciarul-spital deține autorizație sanitară de funcționare eliberată de Direcția de Sănătate Publică Argeș, autorizație sanitară de funcționare pentru radiologie și imagistică medicală, autorizație de mediu etc., toate fiind în termenele legale.

La data de 13.10.2021, prin Ordinul nr. 299/13.10.2021, emis de Autoritatea Națională de Management al Calității în Sănătate, a primit încadrarea în categoria a II-a de acreditare.

Pe tot parcursul vizitei, conducerea Penitenciarului-Spital Mioveni a dat dovadă de solicitudine, a acordat sprijinul necesar pentru exercitarea atribuțiilor MNP, fiind cooperantă și interesată de constatările membrilor echipei de vizită.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată, din interviurile cu persoanele private de libertate și cu personalul penitenciarului-spital

a) referitor la măsurile dispuse la nivelul Penitenciarul-Spital Mioveni pe perioada pandemiei COVID-19

Din documentele prezentate de conducerea Penitenciarului-Spital Mioveni, din interviurile cu persoanele private de libertate și cu personalul s-a constatat că încă de la apariția primelor cazuri de infectare cu coronavirus din România au fost luate măsuri pentru prevenirea infectării persoanelor private de libertate, a personalului angajat, pentru tratarea persoanelor infectate și pentru respectarea drepturilor acestora.

La nivelul Penitenciarului-Spital Mioveni au fost implementate dispozițiile și reglementările privind organizarea activităților specifice transmise de A.N.P., Ministerul Sănătății și Direcțiile de Sănătate Publică. Au fost elaborate planuri de măsuri adaptate la specificul A.N.P., începând cu instaurarea stării de urgență, prelungirea acesteia, respectiv cu instaurarea și prelungirea stării de alertă pe teritoriul României.

Conform deciziei Directorului general al A.N.P. din data de 16.03.2020, măsurile dispuse la nivel național au fost cuprinse în Planul de măsuri întocmit de conducerea Penitenciarului-Spital

Mioveni, fiind actualizat conform dispozițiilor primite de la A.N.P., în funcție de evoluția epidemiologică la nivel național.

În acest sens, au fost instituite, actualizate și revizuite o serie de proceduri (Izolarea pacientului în funcție de transmiterea agentului patogen, Supravegherea și intervenția în caz de expunere a personalului la agenți contaminați, Prevenirea infectării pacienților imunodeprimați, Activitatea structurii de supraveghere, prevenire și limitare a infecțiilor asociate asistenței medicale, Igiena mâinilor și asepsia chirurgicală a mâinilor, Manipularea lenjeriei în spital, Starea de portaj a personalului medical, Gestionarea deșeurilor medicale, Accesul vizitatorilor și aparținătorilor în spital, Efectuarea controlului bacteriologic în spital, Curățarea și dezinfectarea echipamentelor în unitate, Metodele și substanțele folosite la curățenia și dezinfecția în spital, Asepsia în spital, Buna practică în antibioterapie, Curățenia și dezinfecția în spital, Măsuri privind prevenirea și controlul infecției SARS-COV2 în contextul pandemiei de COVID-19, Efectuarea triajului epidemiologic al pacienților înainte de internare și al personalului medical la începerea activității).

Au fost elaborate și aplicate mai multe planuri de măsuri și programe de formare a personalului, atât în cursul anului 2020, cât și în anul 2021, constând în: Planul anual de activitate pentru supravegherea, prevenirea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale; Planul specific de activitate pentru supravegherea și limitarea infecțiilor asociate asistenței medicale; Planul de activitate Deratizare, Dezinfecție și Dezinsecție; Planul autocontrol pentru anul 2021; Planul anual de gestiune a deșeurilor medicale; Programul de formare continuă a personalului medical mediu privind supravegherea, prevenirea și limitarea Infecțiilor Asociate Asistenței Medicale (I.A.A.M.); Programul de formare continuă a personalului auxiliar privind supravegherea, prevenirea și limitarea I.A.A.M 2021.

Personalul unității și persoanele custodiate au fost instruite și informate cu privire la măsurile preventive și de combatere a noului coronavirus și cu privire la respectarea periodicității stabilite în Planul anual de formare specific fiecărui compartiment/structură.

Persoanele private de libertate internate și persoanele angajate au fost informate despre situațiile de risc, simptomele îmbolnăvirii, înțelegerea necesității interzicerii/limitării anumitor activități, atât în interiorul, cât și în exteriorul locului de deținere, precum și a importanței aplicării și respectării unor măsuri stricte de igienă individuală și colectivă.

Au fost instituite măsuri de sprijin destinate angajaților și persoanelor custodiate în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, constând în triajul epidemiologic efectuat la începerea programului de lucru și ori de câte ori era necesar pe parcursul programului, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratorie și măsurarea temperaturii corporale.

Personalul unității a beneficiat de materiale de protecție și de substanțe dezinfectante conform planurilor de măsuri.

Au fost amplasate dispensere (dozatoare) cu dezinfectant la intrarea în penitenciar, în birouri și pe holuri, au fost intensificate acțiunile de dezinfecție prin ștergere, pulverizare și nebulizare, folosindu-se substanțe biocide.

Au fost întreprinse și alte măsuri constând în: dezinfectarea mijloacelor de transport pentru persoanele private de libertate și pentru personalul angajat; montarea separatoarelor din plexiglass în unele birouri; amenajarea circuitelor separate pentru persoanele infectate și pentru persoanele neinfectate, în cadrul structurilor spitalului (Radiologie, Laborator, secții medicale); programarea activităților și organizarea lor având în vedere respectarea măsurilor impuse sau efectuarea acestora on-line; facilitarea vaccinării împotriva SARS-CoV-2 a persoanelor private de libertate; suplimentarea personalului medical (un post de medic, 4 posturi de asistenți medicali, două posturi de registrator medical); organizarea activității în ture; limitarea vizitelor la persoanele private de libertate internate, respectând metodologiile ANP și legislația Ministerului Sănătății; suplimentarea cantităților de recipiente pentru colectarea deșeurilor periculoase infecțioase rezultate din activitatea medicală; testarea periodică a deținuților și a angajaților conform metodologiei A.N.P. și a Ministerului Sănătății, precum și raportarea rezultatelor; distribuirea articolelor de igienă individuală și a materialelor de protecție etc.

La data vizitei erau custodiate 47 de persoane private de libertate, dintre care 26 vaccinate (18 în secția de Psihiatrie, 6 în secția de Medicină internă și două în secția de Boli cronice).

Dintre cei 152 de angajați ai penitenciarului spital, erau imunizați prin 3 doze de vaccinare - 19, cu două doze de vaccinare - 59, cu prima doză de vaccinare - 1 și cu doza unică - 38.

Din documentele prezentate a rezultat că persoanele private de libertate și persoanele angajate care au fost infectate cu SARS-CoV-2, au dezvoltat forme asimptomatice sau ușoare, nefiind înregistrate complicații majore, astfel că nu a fost înregistrat niciun caz de deces cauzat de virusul SARS-CoV-2.

La data vizitei, în rândul personalului nu era înregistrată nicio persoană infectată cu virusul SARS-CoV-2, iar dintre persoanele private de libertate internate erau două persoane infectate, care erau cazate în camere separate (izolate), respectiv camerele E1.3 și E 1.4. și primeau tratamentul corespunzător.

Echipele de vizită au constatat că pe perioada pandemiei, la Penitenciarul-Spital Mioveni au fost întreprinse măsurile necesare pentru prevenirea răspândirii infecției, pentru combaterea efectelor pandemiei și pentru tratarea persoanelor private de libertate internate, infectate cu virusul SARS-CoV-2. A existat o bună colaborare între conducerea Penitenciarului-Spital Mioveni și conducerea Direcției de Sănătate Publică a județului Argeș. Materialele de igienă personală și colectivă au fost acordate la timp, atât persoanelor private de libertate internate, cât și personalului. Nu au fost impuse restricții severe asupra mișcării persoanelor private de libertate și a existat transparență în comunicarea cu privire la măsurile întreprinse pentru combaterea pandemiei. Deținuții internați și personalul au fost informați corespunzător privind toate măsurile întreprinse, durata lor și motivele acestora.

b) capacitatea de cazare și personalul penitenciarului spital

Structura organizatorică a Penitenciarului-Spital Mioveni era următoarea: Secția boli cronice - 40 paturi; Secția medicină internă - 35 paturi, din care 5 paturi destinate pacienților cu afecțiuni endocrinologice; Compartiment dermatovenerologie - 15 paturi; Secția psihiatrie cronici - 40 de paturi, din care 5 paturi destinate pacienților toxicodependenți; Compartiment îngrijiri paliative - 11 paturi și o cameră de gardă.

Penitenciarul-Spital Mioveni avea în componență pe lângă secțiile medicale și o farmacie cu circuit închis; cameră de sterilizare; laborator de analize medicale; laborator radiologie și imagistică medicală; Compartiment de supraveghere și control al infecțiilor nosocomiale; Compartiment evaluare și statistică medicală; Birou internări-externări; săli de tratament; ambulatoriu integrat cu cabinete de specialitate (Medicină internă, Psihiatrie, Endocrinologie, Cardiologie, Dermatovenerologie, Medicină dentară).

La data efectuării vizitei se aflau în custodia penitenciarului spital 44 bărbați și 3 femei, cu vârste cuprinse între 18 și 77 de ani, la o capacitate legală de 141 de locuri, gradul de ocupare fiind de 33,33%.

Activitatea penitenciarului-spital era asigurată de 152 de polițiști de penitenciare, angajați ai Administrației Naționale a Penitenciarelor, **iar în organigramă erau prevăzute 192 de posturi, ceea ce corespundea unui procent de încadrare de 79,16%, existând 40 de posturi vacante (director unitate; director adjunct medical; 7 medici; 9 asistenți medicali; 2 registratori medicali; 1 farmacist; 9 ofițeri; 8 agenți operativi; 1 agent resurse umane; 1 agent IT).**

Pregătirea continuă a personalului s-a desfășurat în baza Deciziei directorului Penitenciarului-Spital Mioveni din data de 04.01.2021, prin intermediul platformei e-learning, potrivit specificului fiecărui domeniu de activitate. Personalul a accesat cursurile stabilite de direcțiile de specialitate din cadrul A.N.P. prin intermediul calculatoarelor instalate în sectorul administrativ din fiecare birou, în sectorul de deținere în cabinetele medicale și în biroul agenților supraveghetori.

c) condițiile de cazare și alimentația persoanelor private de libertate

Echipa a vizitat Secția de Psihiatrie - E4 - cronici, care avea o capacitate de 40 de paturi, fiind custodiate la data vizitei 32 de persoane private de libertate.

Au fost vizitate saloanele nr. E4.3, E4.2, E4.4, E4.7 și E4.8, în care erau instalate câte 4 paturi.

Saloanele erau curate, cu mobilier suficient, aveau în componență o cambuză cu mai multe rafturi pentru depozitarea obiectelor personale, grup sanitar, telefon, televizor, masă, scaune etc.

Deținuții internați aveau asigurate condiții bune pentru dormit, păstrarea bunurilor, a obiectelor personale și pentru servirea hranei. Saloanele erau bine luminate natural, având câte o fereastră din tâmplărie PVC cu geam termopan, care permitea o bună ventilare/aerisire. Era asigurat iluminatul artificial și iluminatul de veghe în toate saloanele din cadrul Secției de psihiatrie, iar căldura, conform programului stabilit de conducere.

În saloanele E4.4 și E4.7 erau necesare lucrări de reparații la pavimentul din vopsea epoxidică, care era deteriorat pe unele porțiuni.

Grupurile sanitare din camerele vizitate erau dotate corespunzător (wc, chiuvetă și oglindă antivandal, duș cu cădiță, pereții erau placați cu faianță, iar pavimentul acoperit cu vopsea epoxidică). În grupurile sanitare era asigurat accesul permanent la apă rece, iar apa caldă era asigurată conform programului stabilit de conducere. Grupurile sanitare permiteau celor 4

persoane private de libertate din fiecare cameră să-și satisfacă nevoile fiziologice, ori de câte ori era necesar, în condiții de igienă și intimitate.

La grupurile sanitare din saloanele vizitate (E4.2; E4.3, E4.7) erau necesare lucrări de igienizare pe unele porțiuni din tavane și pe pereții care prezentau pete de igrasie. De asemenea, în grupurile sanitare din camerele E4.2; E4.4 și E4.7 erau necesare lucrări de igienizare, vopsirea conductelor de alimentare cu apă și repararea sau schimbarea unor obiecte sanitare (cădițele de la dușuri etc.).

Ținând cont de faptul că la data vizitei erau custodiate și 4 persoane private de libertate cu dizabilități, echipa de vizită a constatat și a adus la cunoștință conducerii penitenciarului-spital necesitatea amenajării a cel puțin unei camere de cazare cu grup sanitar dotat corespunzător pentru persoanele cu nevoi speciale, în conformitate cu prevederile art. 1, alin. (6) din Anexa Ordinului Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017.

Persoanele private de libertate internate aveau acces la curțile de plimbare, conform programului aprobat de administrația penitenciarului spital. **La ambele curți de plimbare erau necesare lucrări de amenajare, constând în betonarea acestora, montarea unor copertine care să ofere protecție pe timp nefavorabil (precipitații, radiații solare), precum și unele dotări pentru desfășurarea unor activități sportive,** potrivit prevederilor art. 104 alin. (1) din Ordinul nr. 1322/C/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

La curțile de plimbare și pe holurile penitenciarului spital existau montate camere video în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (1) din Ordinul nr. 4800/C/2018 din 27 noiembrie 2018 pentru aprobarea Regulamentului privind siguranța locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Pe holul Secției de Psihiatrie exista un infochioșc unde persoanele private de libertate aveau posibilitatea să consulte documentele și informațiile de interes, care puteau fi accesate cu cardurile de identificare pe suport electronic. Există și un avizier la care erau afișate programele zilnice, graficul de curățenie, adresele și datele de contact necesare etc., **dar nu erau afișate materiale informative (broșuri, flyere sau orice alte mijloace) pentru prevenirea răspândirii SARS-CoV-2.**

Echipele de vizită recomandă conducerii Penitenciarului-Spital Mioveni continuarea campaniei de informare și conștientizare privind prevenirea răspândirii SARS-CoV-2, prin ședințe de consiliere individuală sau de grup, precum și prin intermediul materialelor tipărite (broșuri, flyere etc.).

Hrana zilnică a persoanelor private de libertate era preparată la blocul alimentar al Penitenciarului Mioveni, care se afla în aceeași incintă. Se prepara diferențiat, în funcție de normele de hrană prevăzute de O.M.J. 1365/C/2020 pentru aprobarea valorilor financiare actualizate ale normelor de hrană ale persoanele private de libertate și de O.M.J nr. 3147/2018 privind aprobarea Normelor de acordare a drepturilor de hrană pentru persoanele private de libertate din Sistemul Administrației Penitenciare.

Au fost prezentate documente din care a rezultat că persoanele private de libertate diagnosticate cu afecțiuni acute sau cronice erau alocate la drepturi de hrană în baza recomandărilor medicului de unitate sau a medicului specialist, pentru regimurile alimentare.

Alocarea/scoaterea la/de la drepturi de hrană a efectivilor de deținuți se efectua zilnic, numeric, în baza unei note de efectiv întocmite, în care se menționa repartizarea zilnică a efectivilor de persoane private de libertate pe fiecare normă de hrană în parte.

Nota de efectiv se întocmea în baza centralizării transmise de asistentul dietetician și se aproba de către șeful Serviciului Siguranță Regim și Asigurarea Legalității (SSRAL) al penitenciarului-spital.

Meniurile decadale erau întocmite și avizate de către medicul unității, care verifica listele cu regimurile alimentare și respectarea indicațiilor medicale.

Hrana era verificată și certificată pentru distribuire de către personalul medical desemnat din cadrul Penitenciarului Mioveni, care consemna în registru observațiile privind calitatea acesteia.

Alimentele preparate erau preluate de la blocul alimentar de către șeful de tură și apoi transportate la penitenciarul-spital, în vederea verificării din punct de vedere organoleptic. Existau prelevate probe alimentare la Penitenciarul Mioveni și la Penitenciarul-Spital Mioveni, păstrate în frigidere destinate acestui scop, timp de 48 de ore, potrivit prevederilor art. 37 lit. e) din Ordinul Ministerului Sănătății nr. 976/1998 pentru aprobarea Normelor de igienă privind producția, prelucrarea, depozitarea, păstrarea, transportul și desfacerea alimentelor.

În ambele unități existau frigidere separate pentru probe, dotate cu termometre și grafice de temperatură.

Transportul alimentelor preparate de la blocul alimentar al Penitenciarului Mioveni la oficiul din Secția E3 și ulterior în celelalte secții ale penitenciarului spital se făcea în condiții de igienă, în recipiente de inox acoperite cu capac, iar pentru transportul recipientelor/veselei se utilizau cărucioare din inox.

După verificarea calității hranei preparate, aceasta era preluată de supraveghetorul de la fiecare secție, având obligația să asiste la distribuirea pe camere, în funcție de regimurile alimentare stabilite și în mod egal întregului efectiv existent.

Conducerea penitenciarului spital a precizat că au fost cazuri în care persoanele private de libertate au solicitat în scris alimente de post sau diferite regimuri vegetariene și au fost asigurate meniurile în limita plafonului valoric corespunzător normei la care erau alocați.

d) verificarea modului de aplicare a sancțiunilor disciplinare aplicate persoanelor private de libertate

În cursul anului 2021 au fost întocmite 102 rapoarte de incident pentru deținuții custodiați în cadrul Penitenciarului-Spital Mioveni, 47 de rapoarte au fost analizate de comisia de disciplină din cadrul unității și 55 de rapoarte au fost transmise unităților penitenciare unde deținuții au fost transferați după spitalizare.

Comisia de disciplină pentru persoanele private de libertate constituită la nivelul unității a analizat 67 de rapoarte de incident, din care **47 de rapoarte întocmite de personalul penitenciarului spital** și 20 de rapoarte întocmite în alte unități penitenciare, înainte de internare. **Din acestea, 15 rapoarte de incident, 10 din spital și 5 din alte unități au fost clasate de comisia de disciplină**, iar pentru 52 de rapoarte au fost stabilite sancțiuni disciplinare constând în: avertisment - 1; suspendarea dreptului la cumpărături și pachet – 17; suspendarea dreptului la vizită – 27; suspendarea dreptului la muncă – 2; suspendarea dreptului de a participa la activități – 5. În anul 2021 nu a fost aplicată nicio sancțiune disciplinară cu izolarea persoanelor private de libertate din cadrul penitenciarului-spital.

Au fost formulate 12 plângeri la judecătorul de supraveghere a privării de libertate împotriva sancțiunilor aplicate de comisia de disciplină, din care 3 au fost admise și 9 respinse.

Împotriva încheierii judecătorului de supraveghere a privării de libertate au fost introduse 9 contestații la judecătorie, fiind respinse 7, iar două contestații au fost formulate de persoane private de libertate care au fost transferate.

Echipele de vizită au verificat aleatoriu modul în care au fost efectuate cercetările cu privire la un incident produs în data de 29.11.2021 de către o persoană privată de libertate internată și a constatat că la întocmirea raportului de incident și la efectuarea cercetărilor s-a acționat în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Având în vedere **rapoartele de incident întocmite în penitenciarul spital (47)** în cursul anului 2021 și **rapoartele de incident clasate (10) de comisia de disciplină**, s-a constatat că un **procent de 21,27% din rapoartele de incident întocmite au fost clasate de comisia de disciplină din cadrul penitenciarului.**

Potrivit Regulii 38 din Ansamblul minim de reguli ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților „Regulile Nelson Mandela”, *„administrația penitenciarelor este încurajată să utilizeze, în măsura posibilă, prevenirea conflictelor, medierea sau orice alte mecanisme alternative de soluționare a litigiilor pentru a preveni încălcările disciplinare sau pentru a soluționa conflictele”.*

Față de considerentele expuse, **echipele de vizită recomandă conducerii Penitenciarului-Spital Mioveni să prelucreze Regula 38 din Ansamblul minim de reguli ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților „Regulile Nelson Mandela” cu personalul penitenciarului spital, astfel încât la întocmirea rapoartelor de incident să aibă în vedere prevederile acestei reguli, în scopul reducerii procentului rapoartelor clasate de comisia de disciplină, în privința abaterilor disciplinare ușoare.**

e) măsuri pentru asigurarea dreptului de petiționare, a dreptului la corespondență și a dreptului la comunicări on-line

În cursul anului 2021, la Penitenciarul-Spital Mioveni au fost acordate 430 de convorbiri on-line. Nu au fost înregistrate sesizări privind nerespectarea dreptului la comunicări on-line.

Spațiul destinat convorbirilor on-line pentru bărbați era amenajat în cadrul Sectorului Vizită, la cabina nr. 7, dotată corespunzător (scaun, calculator, căști și cameră web). Spațiul destinat convorbirilor on-line pentru femei era amenajat în cadrul secției E3 femei, având în dotare masă, scaun, un laptop (cameră încorporată) și căști.

Din documentele prezentate și din interviurile cu persoanele private de libertate s-a constatat că la Penitenciarul-Spital Mioveni nu au existat solicitări de mijloace bănești necesare pentru cheltuieli în vederea exercitării dreptului de petiționare. De asemenea, persoanele private de libertate au menționat că nu au fost probleme în adresarea de cereri, reclamații și sesizări, au

fost informate cu privire la condițiile de exercitare a dreptului de petiționare și exista întocmită Procedura Operațională privind gestionarea petițiilor/reclamațiilor (PO-CS-25) la nivelul Penitenciarului-Spital Mioveni, din data de 18.06.2020.

Era instalată cutia poștală, la care aveau acces atât persoanele private de libertate, cât și personalul furnizorului de servicii poștale, căruia i se asigura accesul în interiorul penitenciarului-spital însoțit de o persoană din cadrul unității. Pe holul secției era amplasat și infochioșcul, la care persoanele private de libertate puteau consulta documentele și informațiile de interes.

Referitor la cererile adresate administrației locului de deținere pe parcursul anului 2021, persoanele custodiate au formulat 1545 de cereri (845 - secțiile E1/E2 și 700 - secția E4), în cea mai mare parte cereri pentru achiziționare de la magazinul unității și cereri adresate sectorului vizită, în special, pentru aprobarea de numere de telefon și persoane vizitatoare. În anul 2021, până la data vizitei, nu au fost acordate recompense persoanelor cu afecțiuni psihice.

f) acordarea asistenței medicale, tratament și îngrijiri

Serviciile medicale acordate de Penitenciarul-Spital Mioveni constau în servicii spitalicești (bolnavi acuti și cronici), servicii paraclinice (Radiologie și imagistică medicală, Laborator de analize medicale) și servicii clinice prin Ambulatoriul integrat.

Penitenciarul-spital custodia persoane private de libertate din toate penitenciarele din țară, care solicitau servicii medicale, și, având în vedere contextul epidemiologic actual, custodia inclusiv persoanele private de libertate de sex feminin infectate cu virusul SARS- COV2, pentru o perioada de 14 zile, atât din penitenciare, cât și din centrele de reținere și arestare preventivă aflate în subordinea Ministerului Afacerilor de Interne. Oferea asistență medicală de specialitate persoanelor private de libertate de sex feminin, cazuri suspecte sau confirmate cu SARS-COV2, forme asimptomatice și ușoare, amenajându-se la nivelul unității 70 de paturi, în baza Deciziei directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, nr. 1026/18.10.2021.

Proporția internărilor în regim de urgență era relativ mică, deoarece se efectuau doar pentru pacienții din Penitenciarul Mioveni, iar internările din celelalte unități penitenciare se efectuau prin programarea pacienților.

În anul 2021 erau înregistrate 1008 internări, din care 320 internări în secția Psihiatrie Cronici. Principalele afecțiuni cu care deținuții erau internați în secția de Psihiatrie cronici erau:

tulburare organică de personalitate, schizofrenie paranoidă, tulburare de personalitate disocială, tulburări mixte de personalitate etc.

Sistemul Național Unic pentru Apeluri de Urgență (112) a fost apelat în anul 2021 de 18 ori, solicitările fiind pentru: suspiciuni apendicită acută, SARS-CoV-2 pozitiv, anemie severă în observație, insuficiență hepatică acută, stupor tahipnee, sindrom febril, stare general alterată, anemie severă, ocluzie intestinală, anemie, cefalee occipital, ischemie severă a membrelor inferioare.

Penitenciarul-Spital Mioveni asigură asistență medicală pentru persoanele cu afecțiuni psihice în regim de spitalizare continuă în cadrul secției Psihiatrie cronici. Secția de Psihiatrie cronici avea în componență un cabinet medical dotat corespunzător (EKG, defibrilator, tensiometru, stetoscop, pat consultații, calculator, mobilier, grup sanitar) și o sală de tratament. Asistența medicală era asigurată de asistenți medicali care lucrau în ture, un asistent coordonator secție, un medic șef secție și un medic specialist.

Accesul la cabinetul medical al pacienților se făcea zilnic la vizita medicală și ori de câte ori era nevoie în caz de urgență. Existau întocmite fișe medicale pentru toate persoanele private de libertate, în care erau înregistrate cronologic consultațiile medicale, internările în spital, rezultatele consultațiilor de specialitate, investigațiilor paraclinice și analizelor de laborator efectuate etc. Au fost verificate o parte din fișele medicale și registrele folosite în activitatea curentă a cabinetului medical (Registrul de consultații medicale, Registrul de tratament, Registrul boli cronice, Registrul evidență administrare tratament psihotrop, Registrul refuz de hrană etc.) și s-a constatat că toate documentele prezentate erau actualizate, înregistrate și completate în mod corespunzător. Conform Registrului de evidență al administrării tratamentului psihotrop, la data vizitei toate persoanele diagnosticate cu afecțiuni psihice primeau tratament psihotrop recomandat de medicul specialist. Distribuirea tratamentului strict supravegheat era efectuată la cabinetul medical, persoanele private de libertate semnând pentru administrarea acestuia în Registrul de evidență administrare tratament psihotrop.

Conform datelor consemnate în Registrul de refuz de hrană, în anul 2021, la penitenciarul spital au fost înregistrate 10 persoane private de libertate care s-au aflat în refuz de hrană, una dintre acestea de mai multe ori. Nu s-a constatat prezența vreunui caz cu complicații medicale majore, acestora le-au fost explicate consecințele refuzului alimentar asupra stării de sănătate și au

fost monitorizate zilnic de personalul medical, în ceea ce privește parametrii biologici și funcțiile vitale (tensiune arterială, puls, glicemie), fiind respectate prevederile legale cu privire la asistența medicală acordată pe parcursul refuzului de hrană, cuprinse în Ordinul nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor).

A fost verificat Registrul de măsuri de izolare și conțenționare și s-a constatat că în cursul anului 2021 nu erau înregistrate conțenționări, fiind consemnată o singură conțenționare în cursul anului 2020. Din **Registrul de măsuri de izolare și conțenționare lipseau rubricile referitoare la circumstanțele și motivele care au stat la baza dispunerii măsurii restrictive și mijloacele de conțenționare folosite**, deși în Foaia de observație clinică generală (FOCG) erau menționate motivele care au stat la baza dispunerii măsurii restrictive. **Echipa de vizită recomandă conducerii Penitenciarului-Spital Mioveni rubricarea și completarea corespunzătoare a Registrului de măsuri de izolare și conțenționare**, potrivit prevederilor art. 9 alin. (10) și alin. 11 lit. c) din Ordinul nr. 488/2016 pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002.

Au fost prezentate echipei de vizită mijloacele de conțenționare folosite, constatându-se că acestea corespundeau prevederilor legale - art. 9 alin. (3) din Ordinul nr. 488/2016.

A fost verificat și Registrul de evidență a deținuților pentru care se dispune măsura cazării temporare în camera de protecție. În cursul anului 2021, era înregistrat un singur caz în care s-a procedat la izolarea unui deținut care a prezentat „agitație psiho-motorie, heteroagresivitate verbală și fizică față de personalul medical”. Din verificarea documentelor întocmite, s-a constatat că măsura izolării a fost aplicată pe o durată scurtă de timp (12.05 h-16.50 h) și a fost consemnată atât în Registrul special, cât și în FOCG, **dar nu au fost respectate prevederile art. 8 alin. (8) din Norma de aplicare a Legii nr. 487/2002 a sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice, republicată, cu privire la: revizuirea periodică a măsurii, la un interval de cel mult două ore, și monitorizarea persoanei la fiecare 15 minute (aceasta fiind efectuată și la un interval de 2,40 h)**. În FOCG era consemnat de către medicul psihiatru: „monitorizarea funcțiilor vitale o dată la 4 ore”, ceea ce demonstrează necunoașterea prevederilor legale antemenționate. În consecință, **se impune o instruire a personalului medical din cadrul**

penitenciarului-spital cu privire la legislația în materia sănătății mintale: Legea nr. 487/2002, republicată, și Norma de aplicare, aprobată prin Ordinul ministrului sănătății nr. 488/2016.

Dacă la examinarea medicală a persoanelor private de libertate se constata prezența unor leziuni corporale vizibile, acestea erau consemnate în Registrul de consultații medicale, în Fișa medicală și în Registrul de leziuni traumatice.

A fost verificat Registrul de leziuni traumatice, în care erau înregistrate 55 de leziuni traumatice (auto/heteroagresiuni) în anul 2021, până la data vizitei. Persoanele private de libertate la care au fost constatate leziuni traumatice au fost prezentate la cabinetul medical, unde au fost consultate și au primit îngrijiri, erau efectuate consemnările în evidențele medicale (fișa medicală, registre). Personalul medical a întocmit pentru fiecare caz Nota de informare privind constatarea unor leziuni corporale/traumatice/de violență care afectează integritatea corporală a persoanei private de libertate, document ce a fost înaintat în termen legal conducerii unității penitenciare.

Au fost verificate câteva dosare ale persoanelor private de libertate privind modul de consemnare a leziunilor (mărcilor) traumatice și măsurile întreprinse și s-a constatat că erau consemnate examinările efectuate de medic în FOCG, cu descrierea leziunilor, a semnelor existente și era întocmită documentația necesară în aceste cazuri (nota de informare, schițele anatomice cu descrierea leziunilor, expertiza medico-legală). În toate cazurile au fost anunțați directorul medical și directorul unității penitenciare despre solicitările și necesitatea prezentării deținuților la Serviciul de Medicină Legală (SML). Registratorul medical întocmise adresele de solicitare a examinărilor către SML, la care au fost atașate declarațiile scrise ale deținuților și copiile după FOCG, în care erau consemnate leziunile. Rezultatele finale ale expertizelor au fost aduse la cunoștința deținuților, certificatele medico-legale erau atașate la dosare și au fost înștiințate Parchetul de pe lângă Judecătoria Pitești, conducerea A.N.P. și judecătorul de supraveghere a privării de libertate.

Din documentele verificate și din discuțiile cu conducerea unității penitenciare a rezultat că în anul 2021, Parchetul de pe lângă Judecătoria Pitești nu a extins cercetările la niciunul dintre membrii personalului Penitenciarul-Spital Mioveni în legătură cu leziunile traumatice înregistrate.

În anul 2021, până la data vizitei au fost înregistrate 9 decese la penitenciarul-spital. Au fost verificate documentele întocmite pentru o persoană privată de libertate al cărei deces a fost constatat de echipajul ambulanței și de personalul medical de gardă, în data de 25.11.2021. După constatarea decesului, au fost aplicate măsurile prevăzute în Procedura operațională PO/MS-08-

Atribuțiile personalului medical în cazul decesului unui deținut. Existau documentele prin care medicul de gardă a informat directorul medical, directorul unității, parchetul și Serviciul de Medicină Legală Argeș. Decesul a fost raportat Administrației Naționale a Penitenciarelor, iar medicul curant a întocmit dosarul de deces. Sectorul Evidență împreună cu sectorul Reintegrare Socială au întreprins demersuri în vederea identificării aparținătorilor persoanei decedate, aparținători care au fost sprijiniți pentru întocmirea documentelor privind înhumarea.

Echipa de vizită a constatat că în acest caz de deces a fost respectată Procedura operațională existentă în penitenciarul spital, PO/MS-08 privind atribuțiile personalului medical în cazul decesului unui deținut. Personalul medico-sanitar a raportat conducerii penitenciarului spital și Direcției medicale din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor împrejurările producerii decesului și a fost efectuată autopsia de către medicul legist, potrivit prevederilor legale (art. 79-82) din Ordinul nr. 429/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Conform datelor consemnate în certificatele constatatoare de deces și în documentele medicale, cele 9 decese înregistrate în cursul anului 2021 au survenit în urma complicațiilor evolutive ale afecțiunilor medicale cronice pe care persoanele private de libertate le-au prezentat.

g) asigurarea dreptului la asistență psihologică

În cadrul serviciului de reintegrare socială din cadrul penitenciarului își desfășurau activitatea un psiholog, care îndeplinea și funcția de coordonator reintegrare socială, și un asistent social. Membrii serviciului implicau cât mai multe persoane private de libertate în demersuri recuperative, conform nevoilor identificate prin analiza de specialitate realizată. Aceștia acordau sprijin persoanelor custodiate, în vederea ameliorării sau soluționării problemelor psihosociale cu care acestea se confruntau, dar și în vederea pregătirii acestora pentru reintegrarea în familie și comunitate, după liberarea din penitenciar.

Ofițerul psiholog deținea avizul de exercitare a profesiei (în specialitatea Psihologie Clinică), fiind înscris în Colegiul Psihologilor din România. Era preocupat de dezvoltarea profesională continuă, anual participând la cursuri și workshop-uri ce vizau formarea continuă sau complementară. Principalele activități ale psihologului în penitenciar erau: evaluare, consiliere, activități specifice comisiilor de individualizare a regimului și liberare condiționată, de identificare

a persoanelor private de libertate vulnerabile/cu risc de vulnerabilitate. Exista întocmit un Registru în care psihologul consemna întreaga activitate. În cazul persoanelor venite prin transfer, colabora cu specialiștii din celelalte penitenciare în vederea monitorizării și stabilirii de măsuri pentru diminuarea/eliminarea riscului identificat. În perioada de adaptare pentru viața instituționalizată, persoanele nou depuse în penitenciar erau evaluate și din punct de vedere psihologic, în vederea identificării nevoilor de asistență psihologică. Activitatea specialistului psiholog a fost diversificată prin achiziționarea unor instrumente psihologice (cu licență) necesare evaluării persoanelor private de libertate.

Specificul unității, acela de penitenciar-spital, respectiv tranzitul mare (mutări interunități/transferuri/mutări intersecții ale aceleiași unități penitenciare) al persoanelor private de libertate și implicit incapacității de a păstra un grup omogen și stabil (persoanele erau internate 7-21 zile) precum și a lipsei spațiilor destinate activităților de reintegrare socială, a permis desfășurarea, în principal, a activităților semistructurate. Astfel, psihologul s-a axat în special pe activități individuale, informare/consiliere (la cerere sau în urma identificării unor probleme de către specialist sau personalul unității), demersuri semistructurate pe bază de proiect de activitate și activități religioase în colaborare cu Penitenciarul Mioveni.

În perioada 2020-2021, echipa multidisciplinară, în baza notelor de informare, a monitorizat 55 de cazuri aflate în evidența Strategiei de reducere a comportamentelor auto/heteroagresive. Au fost analizate documentele persoanelor monitorizate, constatându-se că a fost acordată asistență psihologică de specialitate în mod constant, în vederea decelerării comportamentelor problematice.

Activitatea de introducere date în aplicația informatizată PMSWeB s-a realizat prin completarea câmpurilor corespunzătoare din aplicația informatică pentru generarea documentelor necesare în comisiile de stabilire a regimului de executare a pedepsei și de liberare condiționată.

Printre alte activități ale compartimentului s-a aflat gestionarea dosarelor de educație și asistență psihosocială, prin primirea dosarelor pentru deținuții nou sosiți, înregistrarea dosarelor în registrul de evidență și în câmpurile aferente din aplicația informatică, verificarea listelor de transfer și predarea dosarelor la biroul evidență deținuți. În cadrul vizitei au fost solicitate mai multe dosare de educație și asistență psihosocială, doar o mică parte dintre acestea nu au putut fi consultate, nefiind întocmite din diverse motive (volumul mare de muncă, personal insuficient etc.). **Echipa de vizită recomandă identificarea unei soluții în vederea întocmirii unui dosar**

de educație și asistență psihosocială pentru fiecare persoană privată de libertate custodiată în unitate.

Referitor la evenimente negative și modul de gestionare a acestora, în luna aprilie 2021 a avut loc o tentativă de evadare din partea a 2 deținuți, internați pe secția de psihiatrie. Persoanele custodiate au beneficiat de consiliere psihologică și de convorbiri individuale zilnice cu psihologul, fiind monitorizați de către specialiștii unității, acesta dovedindu-se un act izolat, astfel că persoanele custodiate nu au mai recurs ulterior la astfel de comportament.

Prin transformarea spitalului în Unitate Spital Covid, clubul E2, care servea activităților de reintegrare socială, și-a schimbat adresabilitatea, devenind cameră de echipare. Din această cauză, sala de tratamente de pe secția E4 era utilizată și de către specialiștii compartimentului reintegrare socială. **Activitatea urma să fie îmbunătățită prin achiziționarea unui container destinat activităților psihosociale, echipa de vizită recomandând urgentarea demersurilor în acest sens.**

Serviciul avea în componență și o bibliotecă, a cărei funcționare era reglementată prin Ordinul nr. 1322/C/2017 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea activităților și programelor educative, de asistență psihologică și asistență socială din locurile de deținere aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor. În sprijinul accesului la informații al persoanelor custodiate, Penitenciarul-Spital Mioveni distribuia zilnic ziarele naționale contractate.

h) concluziile după interviurile cu persoanele private de libertate

Mai multe persoane private de libertate și-au manifestat dorința să fie intervievate de membrii echipei de vizită. Realizarea interviurilor s-a făcut cu respectarea regulilor și regulamentelor interne din penitenciarul-spital.

În cadrul interviurilor cu persoanele private de libertate au fost abordate mai multe subiecte (modul în care le-au fost respectate drepturile pe perioada pandemiei, respectarea normelor de igienă, calitatea hranei, sancțiunile disciplinare aplicate, relația cu personalul penitenciarului, cazuri de rele tratamente/tortură, violență etc.).

Din interviurile efectuate a rezultat că persoanele private de libertate s-au declarat mulțumite de modul în care au fost tratate pe perioada pandemiei, de condițiile de spitalizare în detenție și de modul în care le-au fost respectate drepturile.

O persoană privată de liberate internată în Secția de psihiatrie a sesizat echipei de vizită că a fost victima unei agresiuni din partea membrilor Echipa Operativă Specială (E.O.S) din penitenciar, în data de 29.11.2021 și că i s-a refuzat prezentarea la Serviciul Județean de Medicină Legală Argeș. În timpul vizitei au fost verificate toate documentele din dosarul de incident întocmit în acest caz și s-a constatat că cele sesizate de deținutul internat nu s-au confirmat. Acesta a fost prezentat la S.M.L. Argeș după incident și i s-a eliberat certificatul medico-legal din data de 02.12.2021, în care s-a menționat că deținutul nu prezenta leziuni traumatice.

Persoanele private de libertate intervievate au precizat că pe perioada pandemiei le-a fost suplimentat numărul comunicărilor on-line și le-a fost respectată confidențialitatea în timpul convorbirilor.

În anul 2021 au fost aprobate două vizite la salon, pentru două persoane private de libertate netransportabile.

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarul-Spital Mioveni să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. rubricarea corespunzătoare a Registrului de măsuri de izolare și conținere și includerea rubricilor referitoare la motivele conținării și a mijloacelor de conținere folosite, în conformitate cu prevederile legale;
2. continuarea demersurilor necesare pentru încadrarea personalului pe funcțiile vacante (40 de posturi vacante);
3. revizuirea periodică, la un interval de cel mult două ore, și monitorizarea persoanei la fiecare 15 minute în cazul aplicării măsurii izolării, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (8) din Norma de aplicare a Legii nr. 487/2002, republicată; instruirea personalului medical cu privire la prevederile legislației în materia sănătății mintale referitoare la aplicarea măsurilor de restricționare a libertății de mișcare;

4. continuarea Campaniei de informare și conștientizare privind prevenirea răspândirii SARS-CoV-2 prin ședințe de consiliere individuală sau de grup, precum și prin intermediul materialelor tipărite (broșuri, flyere etc.);
5. prelucrarea Regulii 38 din Ansamblul minim de reguli ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților „Regulile Nelson Mandela” cu personalul penitenciarului spital, astfel încât la întocmirea rapoartelor de incident să aibă în vedere prevederile acestei reguli, în scopul reducerii procentului rapoartelor clasate de comisia de disciplină, în privința abaterilor disciplinare ușoare;
6. identificarea unei soluții în vederea întocmirii dosarului de educație și asistență psihosocială pentru fiecare persoană privată de libertate custodiată în unitate;
7. urgentarea demersurilor în vederea achiziționării unui container destinat desfășurării activităților psihosociale;
8. efectuarea lucrărilor de reparații la pavimentul din vopsea epoxidică pe porțiunile deteriorate, din saloanele E4.4 și E4.7;
9. efectuarea lucrărilor de igienizare la grupurile sanitare pentru eliminarea petelor de igrasie, vopsirea conductelor de alimentare cu apă, precum și repararea sau schimbarea unor obiecte sanitare din grupurile sanitare în care au fost constatate deficiențe;
10. amenajarea unei camere de cazare, cu grup sanitar dotat corespunzător, pentru persoanele cu nevoi speciale (dizabilități), în conformitate cu prevederile art. 1, alin. (6) din Anexa Ordinului Ministerului Justiției nr. 2772/C/2017;
11. efectuarea unor lucrări de amenajare la ambele curți de plimbare, constând în betonarea acestora, montarea unor copertine care să ofere protecție pe timp nefavorabil (precipitații, radiații solare), precum și unele dotări pentru desfășurarea unor activități sportive, potrivit prevederilor legale.

Craiova, 8 februarie 2022

